

Źródła psychoanalizy

Powstanie poza uniwersytetami w wyniku rozważań Sigmunda Freuda

Synteza licznych idei, bazowanie na obserwacjach klinicznych i autoanalizie

Koncepcja Heinrotha

Leibniz, Herbart, Fechner

Nieświadomość

Fechner

Metafora **życia jako góry lodowej**- większość psychiki jest polem działania nieświadomych sił

- Pojęcia **energii psychicznej** i **zasady przyjemności**

Psychoterapia w formie rozmowy

Spopularyzowana przez księcia episkopalny w USA

Darwin

Nieświadomość, nieracjonalność człowieka, konflikty psychiczne, marzenia senna i ich ukryta symbolika oraz seksualność

Nieliczni lekarze XIX w

Seksualność małych dzieci

Moll

Miłość seksualna małego dziecka do rodzica innej płci

Pierre Janet

Analiza snów jako metoda terapii hysterii

Sigmund Schlomo Freud

Psycholog, neurolog

Twórca psychoanalizy

Jeden z największych intelektualistów swoich czasów

Kilkanaście razy nominowany do Nagrody Nobla (medycyna, literatura)

Przez kilkanaście lat brał kokainę

Problemy seksualne, psychosomatyczne, nerwica, migreny

Agresja, władczość, dogmatyczność, mściwość

Sigmund Schlomo Freud (cont)

Katharsis

Problemy psychiczne (kompleksy) znikają lub słabną przez ujęcie ich w słowa i uświadomienie

Przeniesienie

Nieświadome obsadzenie terapeuty przez pacjenta w roli ważnej z dzieciństwa osoby

Seksualna geneza wszystkich zaburzeń nerwicowych

Technika swobodnych skojarzeń

Mówienie podczas terapii tego, co przyjdzie do głowy

Analiza marzeń sennych

Dla poznania nieświadomych konfliktów

Całkowity **determinizm** w psychice

Pomyłki freudowskie- przejęzyczenia ujawniające coś nieświadomego

Opór

Narasta u osoby w trakcie terapii wraz ze zbliżeniem do ważnych treści. Należy z nim walczyć

Wyparcie do nieświadomości

Łączy się z oporem, następuje wobec tego, czego pacjent nie chce wiedzieć

Niektóre tłumaczenia marzeń sennych

Zabawa z małymi dziećmi

Masturbacja

Łysy dziad

Kastracja

- Jazda samochodem

- Chodzenie po drabinie

- Przechodzenie przez most

- Jazda koniem po łąkach i polach

Stosunek seksualny

Dom z balkonem

Ciało kobiety

Dom z prostą fasadą

Ciało męczyzny

By KontoDoNauki

Published 25th August, 2023.

Last updated 25th August, 2023.

Page 1 of 5.

Sponsored by [Readable.com](https://readable.com)

Measure your website readability!

<https://readable.com>

Teoria psychoanalityczna, c.d.

Trzy poziomy świadomości

- Nieświadomość
- Przedświadomość
- Świadomość

Dwie siły popędowe

- Życie (eros)
  - Śmierć (tanatos)
- Mają źródła biologiczne, bezwzględnie dążą do zaspokojenia, ukierunkowane na cel

Trzy warstwy osobowości

- **Id**- Kieruje się zasadą **przyjemności**, kłębią się w nim popędy
- **Ego**- mediator pomiędzy id, superego i rzeczywistością. Kieruje się zasadą **realizmu**
- **Superego**- karzące sumienie, kieruje się zasadą **doskonałości**, wrogie wobec id

Lęk neurotyczny

Obawa przed wymknięciem się id spod kontroli i karą

Lęk moralny

Obawa przed własnym sumieniem

Lęk realistyczny

Związany z zagrożeniami w świecie zewnętrznym

Mechanizmy obronne

Stosowane w celu radzenia sobie z lękiem. Typowy dla danego człowieka, trwałe zestaw mechanizmów obronnych, to jego indywidualny charakter

Koncepcja rozwoju psychoseksualnego

Wg. Freuda, najważniejszy aspekt psychoanalizy

Koncepcja rozwoju psychoseksualnego (cont)

Model pięciofazowy

Uniwersalny, inherentnie związany z rozwojem seksualnym.

- Faza oralna** (1 r.ż.)
  - Lokalizacja popędu seksualnego w okolicy jamy ustnej
  - Problem ssania
- Faza analna** (2 i 3 r.ż.)
  - Lokalizacja popędu seksualnego w odbycie
  - Problem treningu czystości
- Faza falliczna** (4-6 r.ż.)
  - Popęd seksualny w okolicach narządów płciowych
  - Kompleks Edypa lub Elektry
- Faza latencji** (do dojrzewania płciowego)
- Faza genitalna** (od dojrzałości płciowej)
  - Zdolność do miłości i pracy (zdrowie) lub choroba psychiczna

Kompleks Edypa

Przeraźliwy lęk kastracyjny. Jego przezwyciężenie polega na zidentyfikowaniu się z budzącym lęk ojcem i prowadzi do powstania superego

Kompleks Elektry

Zajadła zazdrość o członek. Odpowiednik kompleksu Edypa, przezwyciężenie polega na identyfikacji z matką.

Znaczenie i krytyka psychoanalizy

Nadanie wielkiej wagi seksualności

- Seksualne podłoże zaburzeń psychicznych
- Wczesnodziecięce konflikty
- Nieświadomość
- Mechanizmy obronne

Wyzwanie dla pozytywizmu i racjonalizmu

Inspiracja dla rozwoju psychologii

Bardziej światopogląd niż weryfikowalna teoria naukowa

- Spekulatywne interpretacje
- Przeszacowanie wagi popędu seksualnego
- Błędne założenie o determinacji życia przez pierwsze 6 lat

Psychoterapia mało skuteczna, kosztowna, wieloletnia

Do lat 30' XX w. psychoanaliza była czymś hermetycznie dostępnym niemal tylko Żydom

Przez długi czas dominacja w psychologii i wielkie wpływy w psychiatrii

Znaczenie i krytyka psychoanalizy (cont)

Powstanie prywatnych praktyk psychiatrycznych

Otwarcie na innego typu pacjentów (zamożnych, wykształconych, z innymi zaburzeniami)

Wzrost zainteresowania zdaniem, przeżyciami, lękami i wstydem pacjenta

Odebranie wiarygodności ofiarom seksualnego wykorzystania

Wykluczenie innych zaburzeń niż nerwicowych

Freud uważał, że tylko nerwice da się leczyć

Alfred Adler

Psychiatra, psycholog, pedagog

Feminista, socjaldemokrata

Twórca **psychologii indywidualnej**

Ważnym aspektem **poczucie niższości**

Waga **procesów społecznych**

Wpływ na rozwój psychoanalizy i myśli Rottera oraz Masłowa

- Poczucie wspólnoty
- Zainteresowania społeczne
- Wrodzona skłonność do współpracy, mogąca się rozwijać

Dążenie do doskonałości ("Wielki popęd ku górze")

Próba skondensowania własnych braków, którego źródłem jest poczucie niższości

Twórcza jaźń

Każdy może kształtować świadomie swoje życie

Niewielkie znaczenie seksu i nieświadomości

Carl Gustav Jung

Psychoanalityk, psychiatra

Twórca **psychologii analitycznej**

Kluczowość **rozwoju wewnętrznego** nastawionego na osiągnięcie harmonii i pełni, rozpoznanie, rozwinięcie i zrównoważenie wszystkich własnych tendencji

Jest to dążenie do **jaźni** (indywidualizacja)

Carl Gustav Jung (cont)

Nieświadomość zbiorowa

Najgłębszy poziom psychiki, zawierający odziedziczone podstawowe doświadczenia przodków, wraz z gatunkami przed-udzkimi

Archetypy

Symboliczne skróty doświadczeń przodków o wielkiej sile uczuciowej, zarazem tendencje zachowań. Szczególne archetypy:

- **Persona**- maska, rola społeczna
- **Anima**- żeński pierwiastek męczyzny
- **Animus**- męski pierwiastek kobiety
- **Cień**- niemoralne, intensywne, zwierzęce pragnienia. Spontanizność, twórczość, wgląd, silne emocje
- **Jaźń**- samorealizacja

Tendencja **ekstrawertyczna i introwertyczna**

Funkcje psychiczne:

- Myślenie
  - Uczucie
  - Percepcja
  - Intuicja
- Percepcja i intuicja są nieracjonalne

Zainteresowanie parapsychologią

Znawca magii i wierzeń religijnych

Podziały po śmierci Freuda

Szkoła brytyjska

- **Obóz wiedeński**
- **Obóz londyński**
- Niezależni

Szkoła francuska

Szkoła amerykańska

Teorie relacji z obiektem

- Rozwój więzi bardzo małego dziecka z matką jest jednocześnie rozwojem tożsamości
  - Zaburzenia psychiczne skutkiem patologii rozwoju tej więzi i mają jednoznaczną interpretację tożsamościową
  - **Wczesnodziecięca relacja z matką (tzw. obiektem)** wzorcem późniejszych ustosunkowań emocjonalnych do innych
  - Krytyczny okres rozwoju: 2-3 lata
- [Częściej używany termin "self" niż "ego"]

Margaret Mahler

Trzy stadia relacji z obiektem

1. **Autystyczne** (Noworodki)- brak relacji, dziecko zamkniętym światem
2. **Symboliczne** (2-6 msc)- relacja dwójjedna, dziecko odbiera siebie i matkę jako jedność
3. **Separacyjno-indywidualne** (7-30 msc)- oddzielenie psychiczne od matki, wypełnienie pojęcia o sobie cechami indywidualnymi- własną treścią psychiczną

Otto Friedmann Kernberg

Ambiwalecja pacjenta wobec terapeuty

Negacja nieświadomych konfliktów

Szczególne zainteresowanie zaburzeniami z pogranicza (nerwica, psychoza) i narcyzmem

Heinz Kohut

Psychoanalityk, psychiatra

Jeden z najbardziej wpływowych psychoanalityków w USA

Zainteresowanie narcyzmem

- **Narcyzm patologiczny**
- **Narcyzm zdrowy**

Matka powinna odzwierciedlać dziecięce poczucie dumy dla zbudowania jego rdzennego ja (self)

Jacques-Marie-Emile Lacan

Psychoanalityk, psychiatra

Największy przedstawiciel francuskiej szkoły psychoanalizy

"Powrót do Freuda"

Stworzenie teorii łączącej psychoanalizę z filozofią

Szczególne zainteresowanie **analizami lingwistycznymi**

Ego uznawał za iluzję

Podmiot vs. złudzenie na własny temat.

Analogia do dziecka widzącego siebie w lustrze- myśli, że jest odbiciem

Anna Freud

Najmłodsza córka Freuda

Kontynuatorka dzieła ojca

Ustalenie **kanonu klasycznej psychoanalizy**

- Zmiany i uproszczenia
- Zatajenie wielu pism Freuda i zdeponowanie w Bibliotece Kongresu USA

Psychoanaliza dzieci

W stosunku do pacjentki zastosowała przeniesienie

"Obdarowała" ją własnymi fantazjami nt. masturbacji, bycia bitą, erotycznej miłości do ojca

Przyjęta do Towarzystwa Psychoanalitycznego

Po napisaniu rozprawy na powyższy temat

Karen Clementine T. Horney

Przedstawicielka **neopsychoanalizy**

Autorka **teorii nerwic**

- Miała poczucie niższości, czuła złość
- Erotomanie
- Problemy nerwicowe, depresja
- Sama sobie prowadziła psychoanalizę

Długi romans z Erichem Frommem

Człowiek nie jest zakładnikiem dzieciństwa

Możliwość rozwoju, zmiany

Wątki feministyczne w psychoanalizie

Zazdrość o członka jako metafora

Zazdrość o lepsze warunki życia społecznego i swobodę mężczyzn, nie o części ciała

Zazdrość o macicę (piersi)

- Metafora zazdrości o rodzenie dzieci
- Wypierana i prowadząca do dewaluacji kobiecości

Lęk podstawowy przyczyną nerwicy

- Odczucie bezradności i samotności małego dziecka we wrogim świecie
- **Potrzeby neurotyczne**- tworzone przez nieudolne próby uśmierzenia lęku podstawowego. Uległość, izolacja lub agresja

By KontoDoNauki

Published 25th August, 2023.

Last updated 25th August, 2023.

Page 4 of 5.

Sponsored by **Readable.com**

Measure your website readability!

<https://readable.com>

Erich Seligmann Fromm

Psychoanalityk, socjolog, filozof

Synteza freudyzmu z marksizmem

Humanizm dialektyczny

Zależności pomiędzy społecznymi warunkami egzystencji a osobowością
M.in. faszyzm, autorytaryzm

Dialektyka w marksizmie- walka przeciwieństw

Dialektyka wolności i zniewolenia

- W człowieku istnieje dążenie do wolności i zarazem chęć ucieczki od niej
- Im większa wolność i niezależność zdobywana była przez ludzi, tym bardziej czuli się zagrożeni **samotnością i izolacją** mimo wolności kształtowania własnego ja
- **Dobre rozwiązanie:** Unia ze światem- szczerza, spontaniczna miłość i twórcza praca
- **Złe rozwiązanie:** Utrata wolności na rzecz bezpieczeństwa, dezintegracja osobowości na drodze autorytaryzmu, destruktywności lub mechanicznego konformizmu (najczęstszy przypadek)

By KontoDoNauki

Published 25th August, 2023.

Last updated 25th August, 2023.

Page 5 of 5.

Sponsored by **Readable.com**

Measure your website readability!

<https://readable.com>